

3. RÉSZ

1956 -
külföldön

Az első Anyák Napja távolról

Pirkad lassan a város felett.
 Álmos-szürkén nyújtóznak az utcák, terek
 Megrázzák gubancos lomb-fürtüket,
 A Halászbástya ásít, egy kóbor kutya üget
 Zörgő szemetes kocsik között.
 Arcodra tán most tükrözött
 A szomszéd ház vaksi ablaka
 Virgonc hajnali sugárt. Csalóka,
 Langy melegére arcodon gond-barázdálta ráncok
 Simulnak mosollyá, s elhiszed az álmot,
 Mely messzi fiad csókjává bűvöl napsugárt.
 Megcsal kegyesen az álom, Anyám. Nem repül kitárt
 Karokkal Feléd reggel gyermeked,
 Hogy pár szál virággal, s szótlan hosszú csókkal köszönetet
 Mondjon Neked, leróhatatlan hálát
 Törlesztve. Zümmögő kábelén tán most száll át
 Az óceánok mélyén egy furcsa jel
 Néhány betű, suta szó, melyet csorduló szívvel
 S elszoruló torokkal úgy mondtam tollba
 Betűzve, szótagolva
 Idegen, közömbös hivatalnoknak,
 Hogy azt sem tudta, bánatot siratnak
 Vagy ujjongnak-é a kurta szavak.
 Itt éj van, sötét, néma . . .
 Egyedül kúszkodom a béna

szavak rengetegével, a vággyal,
 Mely a fél világon át is Feléd szárnyal,
 S vinne boldogan Feléd,
 Felitatni könnyeid keserű tengerét,
 Csókolnom drága, fáradt kezed,
 Szépen a karomba emelni Téged,
 S ringatni lágyan, míg a fejed vállamra hullva
 Megpihen boldogan.
 Oly messze vagy tőlem Anyám!
 A gondolat is elfárad talán
 Míg Hozzád ér. Kicsi fiad immár felnőtt,
 S kiért megállítottad volna a futó felhőt,
 Vad viharban áll most egymaga.
 Puha fészke volt öled valaha,
 Játékos lábbal onnan futott játszani,
 Onnan nézte, hogy kapnak szárnyra társai.

Aztán elhagytalak én is gondtalan . . .
 Futottam délibábok után boldogan,
 Tüske tépte sajtó lábamat,
 Csábított csókos szájú pillanat,
 S vállaira kapott kérlelhetetlen a vén idő.
 S hiába már a vágy, a sohasem szűnő
 Vonzás vissza Hozzád, úr a Törvény,
 S nincs ügyvéd, ki bármely szavaknak örvén
 Visszaperelhetné gyermek-jussomat.
 Világrészek, óceánok emelnek közénk falat.
 Tőled messze elragadt az Idő s az Élet,
 S én mégis otthon vagyok Véled,
 Te drága-egy, Édesanyám!
 Nincsen szó a földön, gyenge mindahány
 Elmondani szerelmemet,
 A hálát elrebegni Neked,
 Az imát elmondani Érted.
 Nincsen kincs. amely kitenne olyan szépet,

Hogy megfizetné egyetlen könnycseppedet.
 Némán hadd fogjam meg hát kezedet
 S borítsam rá csókjaim hímporát,
 Hadd simítsam meg hajad ezüstös sátorát,
 Arcodat forró könnyeimmal hadd öntözöm,
 S hadd mondom a szót: Anyám, köszönöm,
 Hogy ember lett fiad.

1958 május 11.

Egy a sok közül

Ott feküdt az utca kövén
 Oly lágyan és kedvesen,
 Mintha most is még anyja ölén
 Álmodoznék csendesesen
 Arról, hogy egyszer, ha nagy lesz,
 Jön majd egy álomfiú,
 A sarkon pár szál virágot vesz,
 S ő, ki pedig nem hiú,
 Mindent megtesz, hogy szép legyen.
 És felzúg az orgona,
 Ő bátran mondja majd, hogy „igen”.
 Ott lesz majd a nagymama,
 Édesség is lesz sok, nagyon.
 „Uram” lesz a fiúból,
 S bölcső is kell egy szép napon . . .

• ——— •

Mint ősi mondák csodareggelén,
 Vérszinnel kelt a nap, s a város vén
 Kövein vad mámor bizsergett át,
 S már nem volt zsarnok, ki bilincset ad,
 S nem volt többé, ki határba zár
 Mindent mi szép, nem volt többé zsandár,
 Mert egy szökéssel talpra állt a Nép,

Az elfeledt, és azt mondta, elég!

Hogy zengett tőle minden zsarnok-fül,
 S ha hitte, a nép nyakán bizton ül,
 Hát mint polyvát a zúgó szélvihar
 Mely minden szennyet az égig kavar,
 Úgy elsodorta messze már az ár,
 S tiszta lett az ég, virult a határ
 Mámorosan tavaszi pompában.
 És szívünk mélyén egyre tompábban
 Sajdult föl, már csak mint fájó emlék
 A szégyen, hogy rabok voltunk nemrég.
 Torkunkból szabad dal szállt dörögve
 S a világ kiáltott dübörögve
 Új, boldog énekünkre visszhangot.

Ott jött velünk: haja úgy lobogott
 A szélben, mint kezében a zászló,
 A magasra tartott, messze látszó
 Drága háromszín lobogó.
 Mutatta; kipirultan, dobogó
 Szívvel, boldogan úgy megy legelől,
 Mintha indulna az oltár elől,
 Ahogy valaha megálmodta . . .
 S valahol az utca mélyén fegyver dördül.
 Mint a patkány, ha vesztét érzi, visszapördül
 S vaktában harap, úgy lőtt a gyáva gyilkos,
 Nem, hogy győzni, csak, hogy ölni tudjon,
 S hogy a boldogság a szivekből kihulljon.

A Lány megállt. Szép szeme csodálkozva tágult.
 Az utca . . . furcsa, jaj olyan nagyra tárult,
 Oly csillogóan fényes . . . A kürtök dala rikoltva száll . . .
 Igen, a forradalom . . . s a vőlegénye milyen délcegen áll!
 És ott, a tankok . . . Milyen boldog a nagyanyja . . .
 A csokrot, – a zászlót emeli magasra,

Magasra, fel egész az égig!
 S míg az utcát új sortűzek pásztázzák végig,
 Meghal mosolyogva, boldogan,
 Arany haja szétterül a porban,
 S a zászló, melyet erősen fog most is még,
 Lágyan beborítja bimbózó kis testét.
 Meghalt érte, mint annyian mások,
 Otthagyott szülőt, vőlegényt, életet és álmot,
 Meghalt, mikor jóformán még nem is élt,
 Meghalt egy szóért, amit először hallott,
 Meghalt a hazáért . . .

Firenze, 1957-04

Próbálkozások Anyák Napján

Ünnepély.
 Kócos hajuk a szemükbe hull
 S tépett virág a kezükben.
 Szoruló torokkal hallgatnak konokul,
 De fény gyúlik ki a szemükben,
 Megállnak egy percre ma,
 S kicsiny szivük túlárad.
 Könnyes szemmel nézi őket a mama
 És elfelejti, hogy már elfáradt.

• — • — •

Hogy kacagott álmittas szemed
 Ha fiad pár szál virággal keltett
 S hálás csókot csókolt áldott kezedre
 Anyám, ha ragyogón virradt reggele
 Anyák Napjának, s elszorult torokkal
 Suta szavak helyett csókokkal
 Borította Rád a hála vélumát.

Virággal, csókkal, öleléssel, hogy állnék én is ma eléd Anyám,
 Áldott öledbe –kicsi gyermek– megbékélten lehajtanám
 Fáradt, vén fejem, hogy mosolyogva nézzed, mint záporozza

Drága kezed csókokkal fiad tikkad ajaka.

Ó, hogy fognám meg újra erős kezed,
Hogy kérnélek, vezesd még botor gyermeked
Mint egykor; lágyan emeld karodba, ha fáradt,
S este vess szeretetedből puha ágyat
Szinezüst gyermekálmot aludni.

De öledből elszöktem messze rég,
És jaj, nem lehet többé visszafutni,
Táguló szemmel nézni, a nagyok még
Hogy verekeszenek, nem lehet hozzád bújni.

Hullik a hajam a gondban,
És fenőttnek hívnak a nagyok . . .

Virággal, csókkal, öleléssel kellene eléd álljak, Anyám,
Drága, fáradt tested megpihenne fiad munkás két karján,
Fejed mellemre hajtanád hallani, mint dobog
Halleluját szivem, mint régi ünnepeken díszes, nagy dobok.

Ölembe vennélek tréfásan, ahogy Te tetted velem,
Lehajtanám lassan fejedhez a fejem,
Hallgatni, a multról mit mesél a csönd,
S nézni, hogy az égen messze fönt
Hogy gyúlnak ki sorban a csillagok.

De oly messze vagy tőlem Anyám.
Csüggeteg gondolatom is elfárad talán
Míg elér. A májusi szél itt idegen illatot
Sodor, s e májusi szép ünnepezen
Ölelésedre nem tárhatom karom.

Október 23- töredék

Reggel még nem sejtettünk semmit.
Délben úgy szidtuk a menüt
A piszkos gyári étkezdében

Mint évek óta minden délben.

Aztán jöttek az első hírek:
 Pesten a diákok tüntetnek!
 Mint méhkas, melybe követ dobnak,
 A nagy műhelyek megzúdultak . . .

Firenze 1957

Születésnapomra

Hát eljött, elment már ez is.
 Hívtam, vártam, – meg féltem is –
 A születésnapom.

Huszonhat év; nem sok, tudom,
 S hogy mégis szóra méltatom,
 Tán nagyzolás kicsit,

(Ám ki becsülni a kicsit
 Nem tudja – sokan úgy hiszik –
 Nagyot nem érdemel.)

Az biztos, hogy sok érdemmel
 Nem rendelkezem, érdemjel
 Sem díszíti mellem . . .

De vagyok, aki lehetek,
A holnapra ébredhetek,
Szabad ember vagyok.

Mit hoz a jövő, nem tudom,
De azon uralkodhatom,
Milyen ember leszek.

Firenze, 1957 február 21

Hiányzol

Ó Édes, hogy hiányzol!
A rádióban bömböl a dzsessz
S tenger mormol az ablak előtt . . .
Úgy fáj minden kis nesz,
Oly fáradt vagyok, mint mielőtt
Megismertelek.

Édes, nagyon hiányzol!
Háromszáz magyar él, dalol, sír,
Vágyik és szeret körülöttem,
S mégis, mintha kongó sír
Venne körül dermedt-üresen,
mert nem vagy velem . . .

Édes, érzed hogy hiányzol?
Száz fonallal bonthatatlan köt
A múlt, az emlék és a szerelem,
De a távol köd beföd,

És eltakar az ismeretlen
Sötét messziség . . .

Ó Édes, hogy hiányzol!
A rádióban bömböl a dzsessz,
Tenger mormol az ablak előtt,
Arról beszél minden kis nesz,
Hogy vágylak téged, mint mielőtt
Megismertelek.

Marina di Ravenna, 1956 december

Miért nem vagy nálam?

Mondjam-e, ha nem érzed,
Hogy Tiéd minden gondolatom,
Mondjam-e, ha nem érzed,
Hogy a percet is számlálgatom
Mióta nem láttalak?

Mondjam-e, hogy hogyan ég,
Hogyan gyötör a bánat,
S ha eljön a lomha éj,
Magamban hogy sírok utánad?

Ha zúg a szél az Arnon,
Kezem kinyúlik utánad,
Ha rügy pattan az ágon,
Már szólnék érted, hívnálak.

Kongó termék hűvösén,
Márvány-csodák csarnokában
S a hegyek mohlepte kövén
Meg-megbotlik a lábam,
S a holt kövektől kérdezem,

Miért nem lehetsz itt nálam?

Madár repülhet Dél felé,
Ha dér dereng a fészken,
S a bús szeleknek éjjelén
Fázón tutul a kémény;

Illat után a virágra
Bódultan szállhat a méhe,
S hegyeket zúz a folyó árja
Mert várja a tenger mélye;

Párjára lel a földön minden,
Virág, folyó, állat,
Csak nékem rideg az éjjelem,
Mert sehol sem talállak . . .

Firenze, 1957-02-15

Idegenben

Otthon áruló voltál, gyilkos, börtöntöltelék.
Rács mögé zártak, gyötörtek, sohasem volt elég
A munka, a talpnyalás, bőrödet lenyúzták,
S gondolatodat agyadból kiszivattyúzták.

És idegen vagy itt: tán bámult, tán megvetett,
Idegen a lélek, nem érted a nyelveket,
Nem kötnek emlékek, sötét zúgokban árnyak
Régi szép emlékről regélve nem várnak.

Otthonról elűztek, be nem fogadnak itt.

Montreal, 1958

Nálad a kulcs

Nyitva áll az ajtó; ne kopogtass, lépj be.
Mit már megnyitottam, be többé nem zárom.
Otthonod volt, nincs lakat sose a házon,
Míg be nem zárod Te.

Ha vándor zörget jószándékkal, megnyitom,
 S amint száz baját elpanaszolja nékem,
 – Én elmerengek sok régi szép emléken –
 Hívja künn az alkony.

Sose láttam, s tán többé sose látom,
 Tán az utca sarát hagyta a küszöbön,
 De ha egyszer erre jár, s újra beköszön,
 A kaput kitárom.

Csendes ház a lelkem, nincs sötét zúg benne,
 Bánat hol szőne pókfonalat, nincs harag,
 Sem zörgetőt riasztani, kutya, mely harap
 Simító kezekbe.

Fáradt vagy? Jövel, itt megpihenhetsz . . .
 Beteg? Enyhülést nyerhetsz . . .
 Siratnád bánatod? Itt nem zavar senki . . .
 Szerelmed elhagyott? Jer a kandalóhoz melegedni. . .

S ha rezdülését várod a régi fénynek,
 Nálad még a kulcs, tárj a Napnak ablakot,
 Kacagó boldogsággal lakd meg a lakot,
 Nálad még a kulcs, s várnak a fények.

Montreal, 1958-02-26

Régi istenek

Ó ti boldog régi istenek,
 Arany Nap alatt heverők,
 Fénylő csókkal hűvös erdők
 Simogatták ernyedte testetek,

Lánykacajú friss csobogók
 Jeges kortya enyhített
 Ha rejtegetlen dús szerelmek
 Harmatja lepte homloktok.

Késő vándor, itt bolyongok egykor-azúr ég alatt
 (Szürke felhők sűrű könnye siratja most a tavaszt)
 Szent ligetek hűvös mélyén virágot termő haraszt
 Eltakarja, eltemeti, mi a múltból megmaradt.

Montreal 1958

Beteges könyörgés

Beteg vagyok Uram,
 Ráz a láz és fojt a köhögés.
 Nem használ a gyógyszer,
 A tudomány, a kés.
 Csak egy szót szólj,
 És meggyógyulok.

Beteg vagyok Uram,
 Elhagyott mind aki szeretett,
 Unalmas az élet,
 Magam vagyok, félek.
 Csak egy szót szólj,
 És meggyógyulok.

Süket vagyok Uram,
 Valahol értem síró testvér
 Hívását nem hallom,
 Szava hozzám nem ér.
 Csak egy szót szólj,

És meggyógyulok.

Béna vagyok Uram.

Testvérkéz nyúl felém könyörgőn,

Embertárs van bajban —

Nem mozdulok, önzőn.

Csak egy szót szólj,

És meggyógyulok.

Néma vagyok Uram.

Szeretet-szavad bennem harsog

Erre vár a világ —

Elfojtom, hallgatok . . .

Csak egy szót szólj,

És meggyógyulok.

Montreal 1960

Sikoly

Uram, mért nem eresztesz Istenem?

Törvényed köt, erős, ernyedetlen,

Tart, s míg hajt a vér,

Az ősi átok,

Dacosan szegülni ellened,

Míg körül ezreket látok

Kik élnek kacagó-víg bűnös életet,

Lelkemre csendesen, észrevértlen

Rásimul a kötél

Mely gúzsba fon, és visszafékez

S husomba vág,

Rámszorul, mint csikónyak köré

A pányva, szaladni szűk, meghalni tág,

S mely Hozzád köt mindörökké.

Mért nem eresztesz Istenem?

Oly jó volna Nálad megpihennem,
 Egyszerűen, csendesen élni
 Régi remetéek módján;
 Sziklabarlangban dicsérni Téged,
 S gyökeret rágni, ha fogytán
 Az adomány, melyet kegyesen hoz néped –
 Vagy bőjtölni, ostorozni a testet,
 A bűnös, engedetlen szolgát,
 S úgy serkenteni a jóra restet,
 hogy elfeledje minden régi dolgát
 S lágyan permetezzen vére,
 Mint szenteltvíz az ájtatos hívők fejére –

De nem lehet, Uram!

Törvényed szelíd deleje,
 Melyben a Mindenség egész ereje
 Csak csendes atom,
 Lenyűgözve tart
 Élni, hol élnem rendeltetett,
 Sziklának lenni örvények felett,
 Törni, ha hajolni nem lehet,
 Úszni nagy vizek felett
 Hol hívogatón mély a mély,
 Nem csüggedni, ha csillagtalán éj
 Gyászfátyolával egyformán befed
 Délibános távolság és reális közelt,
 Lámpásodnak lenni takaratlan,
 Világolni akarva, akaratlan,
 Mikor oly messzi és nagy a sötét.
 Kimérted lelkemnek körét
 Csakúgy, mint Sziriusznak fordulását,

S mint nyári bogár lámpácskáját,
 Úgy gyújtod fényét kedvedre.
 Nagy úr vagy, ki szállhat Veled perre?
 Trónusodnak mérhetetlen magasából
 Mosolyogva nézed, porszemet porszemre
 Mint hurcol
 Izzadva a fura hangya, az ember,
 Hogy törvényeddel tán így vehetné fel
 Harcát apró Babel-tornyokon.

Gyógyító kezed egyszer majd végigsimít a földön,
 S lesz új vízözön és tűzözön
 Mely elborít majd tornyokat,
 Pártokat és gondokat,
 Gyárosokat, vámosokat,
 Patakokat, fűzeket,
 Bujákat és szüzeket,
 S mire az Ítéletnek vége lesz
 A Földön végre béke lesz.
 De addig nem eresztesz Istnem,
 S én élek, hol élnem rendeltetett,
 Leszek szikla vad vizek felett,
 Sötét éjben leszek a mécsesed
 Míg futja olajom, s az enyészet
 Lány vékája jóságosan befed,
 Mert kötve tart erős törvényed
 S Hozzád láncol
 Mindhalálig.

1958-02

A nagy világ lett otthonunk

Bezárva szűk határok közé,
 Paragrafusok rácsa mögé
 Kényszerítve, hányszor álmodtunk
 Erről, hányszor vágytuk,

“csak egyszer . . .”

Ha gondoltunk rá, ahogy álltunk
Kigyenesedett a vállunk
Egyenesebbre izmosodott . . .
Szemünkből mosolygott
a remény.

Most itt van előttünk kitárva,
Ezernyi csodáját kínálva,
Miénk lehet mind, mit akarunk
Ha elbírja karunk
az árát.

Csodás világ lakói lettünk,
Szabadok, és oda mehettünk,
Ahová csak kedvünk vezetett,
Élni az életet,
az álmot.

S mikor a valóság ránkszakadt,
Az álomból csak kevés maradt,
És jött a gond, a robotolás,
S igazán nem volt más,
mint otthon.

De nem volt ez otthon igazán,
Csak egy hely, ahol laktunk árván,
Idegen földön, gyökértelen,
Megtűrve, idegen,
– szabadon.

Lassan gyökeret eresztettünk,
Idegen föld virága lettünk,
Otthonunk lett az idegen föld,

Mely végül majd elföd
ha halunk.

A nagyvilágban élni lehet,
Szabadon látni a kék eget,
De szívünk azért nem felejtethet
Örökké köt minket
a haza.

A sors elhajtott, mennünk kellett,
A nagy világ előttünk terjedt,
Mefogott, és lettünk polgára,
Bódít tág határa,
elnyelhet.

De, kicsi pont a nagy térképen,
Kötve vagyunk hozzá végképpen,
Köt a vér, a nyelv, a szeretet,
Elfeledni nem lehet
a hazát.

1961-2013

Tavaszi örvény

Tavasza fordult bús tengelyén az idő,
Unott sineken régi útját járván.
A fák rügye pattan, kizöldül az erdő,
Az ember-rengeteget járom árván.

Nézem a fákat, a zöldet hajtó ágat,
Mint hajt kínlódva teremni a Törvény,
Temetni a vágyat, vetni nászra ágyat,
Egy-rendet tart a bimbó és az örvény.

Az élet buzgó katlan, bús, akaratlan,
A nagy Alchimista titkos tanyáján
Élve és halottan, százféle alakban
Kavargunk a Mester kedvére járván.

Old és köt a Törvény, a teremtő önkény,
 Száz alakban átgúró újra az ujja,
 S ha forma történ torzzá vált az öntvény,
 Megsimít lágyan és összetör újra . . .

1961-04-14

Sziget született

Vajúdva rendült az óceán mélye
 S a habokból – új Anadiomene –
 Szigetet szült, völgyet, dombokat és hegyet,
 A vén tenger új kezdetet emlett.

S tudósok jöttek, hajósok, repülők,
 Mert kandi reménnyel tudni vélik ők
 Hogy rég-holt földrész születik újra
 S a sziget Atlantisz elfeledt csúcsa.

Kicsike sziget, csepp az óceánban,
 Fényképezik, nézik, nappal, holdvilágban,
 S a szerető, teremtő Kéz ujját
 Tudalékos-vakon nem látják.

1963

Lakásom

Így hát megérkeztem. Ami után
 Hosszú, munka-harcos évek multán
 Hiába vágytam, megvan: a lakásom.
 Itt: szerény, otthon lett volna: álom,
 Családnak is, nem csak aggregénynek.
 A bútorok benne mind enyéme,
 És enyém az izlés is, mely szint,
 Formát egymás mellé rakva
 A lakásból az otthont adja.

1961

Felajánlás

Földből, vízből, napsütésből
Szőlő nőtt és búzakaiász,
Tőled kaptuk a kenyeret,
Te adtad, miből borunk lett.

Ajándékot miből hozzunk?
Csak az van, mit Tőled kaptunk.
Mit ér Neked bor és kenyér,
Tiéd minden, úr és a tér.

Felajánljuk önmagunkat,
Örömünket és bajunkat,
Hogy világunk szebb lehessen,
Fogadj el hát, Urunk Isten!

Karácsonyi fohász

Te Uram, szennyben születél,
Az istálló nehéz levegője lengett
Körülötted tömjén helyett,
Barmok nyála csorgott jászolodra,
S a Bölcsek, kik imádásodra
A Csillag jelére felkerekedtek,
Heródes kardját vonták ki ellened:
S Te mégis Megváltónk lettél.

Anyád tán utolsó ingét tépte széjjel,
Hogy pólyába takarhassa gyenge tested,
S a pásztorok rémülten a földre estek
Harsonás angyalod szavára,

Durva katonák kegyetlen vasára
 kacagó betlehemi gyermekek
 Ártatlan vére pergett:
 Mégis a Szeretetet született akkor éjjel.

A városban senki sem törődött Veled,
 A császár parancsára egybegyűlt emberek között
 A bűn Hydra-feje ütközött,
 Gyilkoltak, raboltak, paráznán tobzódtak,
 Kacagva gúnyolódtak,
 Ha valaki jöveteledet emlegette,
 De az Istállót fény borította, s felette
 Az angyalok kara zengett:
 Dicsőség magasság Istene!

Ma már várunk Rád, Uram,
 Karácsonyi gyertyafényben, piciny Betlehem fölött
 Várjuk, hogy —mint kétezer év előtt—
 Ma is felhangozzék az ének:
 „Dicsőség a mérhetetlen magasság Istenének,
 S a föld emberének legyen béke!”

Uram, hogy legyen vége
 Már az öldöklésnek, szenvedésnek,
 Mocsokban, kínban fetregésnek,
 Ezért könyörgünk.

Ha baromnyálás jászolból is Messiás lehettél,
 Vérhullás árán is Szeretetnek születél,
 S a bűn fölött angyalének szállt Feléd,
 Akkor elérhet ma is a Békéd,
 Akkor szolgálddá lehet újra a megvadult Halál,
 Mít torz másaid, veszett emberek szólnak,
 Akkor porrá válhat újra a Mammon és a Báal,

És megvalósulhat az ősi szózat:
 „Dicsőség a magasságban Istennek,
 És békesség a földön az embereknek,”
 Csak Te akard, Uram!

Ezért ajánljuk neked az aranyat, a tömjént, mirrhát,
 A legszebb kost, a vemhes birkát,
 S ha kellünk Uram, nyomorult magunk,
 És magunkkal minden örömünk, bajunk
 Neked adjuk,
 Csak újra halljuk
 Békéd áldott harangszavát,
 A boldogság ministráns-csilingelését,
 Mely zengi a nagy Éjféli Misét,
 Hol egy akkordba zendül minden lélek:
 „Dicsőség a magasság hatalmas Istenének,
 Ki békéjét küldte a földre törődött emberének!”

Utóirat 1956-hoz

S megszólaltak a gépfegyverek,
 Vérrel sározódtak be a terek
 És az utcák, széttaposott hullák
 Heverték a történelem alján, mint bullák
 végén a vörös-arany pecsétek,
 Égre sikoltó lánggal kórházak égtek,
 Izzó foszfor csókolt
 Lány újszülött-homlokot,
 S míg a Nyugat szép nekrológot mondott,

A Szabadság és Kultúra nevében ránkrontott
 Horda szöges csizmába bujtatott dicsőséges lába
 A kivérzett sérülteket a hordágyon rugdosta halálra;
 S a pokolnak mélységes fenekén, ott,
 Hol a félelem rólunk minden mázat lehántott,
 S lenyúzta a bőrt is, hogy a remegő plazma
 Örjöngő rémületében a mihaszna
 Szavak, frázisok emlékét is hadd felejtse el,
 Nem törődve mással, mint hogy hogyan rejtse el
 Görcsös, fájó önmagát, —
 Ott megtanultuk, hogy lehet szeretni a hazát,
 Ezt a régi, poros szót,
 Melyből idő s beszédek minden megfoghatót
 Rég elkoptattak már.
 Ott láttam, hogy telik újra értelemmel meg,
 Hogy született újra, míg gyilkoltak a fegyverek,
 Hogy lett pusztá szóból tett
 A hazaszeretet.
 És mikor zuhogva szakadtak az erek,
 Hullott a férfi, asszony és gyerek,
 Ajkunkra fröccsent ízén éreztük a vérnek,
 Hogy magyar, magyar, magyar vér omlott
 Újra a renyhe és romlott
 Nyugatért.

Mérhetetlen ajándék

Ma megajándékozott az Isten.
 Többet kaptam,
 Mint amire magam
 Képesnek hittem.

Nem gazdagságot adott,
 Mégis gazdag lettem;
 Hatalmat sem, de erős lettem.
 Vele együtt egy világot építettem,

Óáltala olyat tettem,
Amit ember nem tehet, csak az Isten.

Kicsi lányom kezét kinyújtva
Állt előttem, szemében kigyúlva
A szeretet égett.
S én adhattam neki Téged,
A Mindenhatót,
Aki után úgy vágyódott,
Úgy várta percet,
Mikor Veled eggyé lehet,
S most én tehettem Testedet
Kezébe,
S így lehettem újra
Az Élet adója.

Tápláld, Uram, a lángot
Mely szeméből a szivembe vágott,
S együtt megmentjük a világot,
Te, és én, és Ildikó.

Fillmore, 1988

Énekek

Hogyha nem szeretek (1Kor. 13)

Dallam: Őszel érik babám

Hogyha nem szeretek, nem vagyok én semmi,
Üres szavam meg nem hallja senki,
Szár az ágon szélről rázott, repedt kolomp,
Hogyha nem szeretek, senki, semmi vagyok.

Hogyha nem szeretek, nem vagyok én semmi,
 Prófétáljak, tudjak csodát tenni,
 Adjam oda testem égő áldozatnak,
 Hogyha nem szeretek, senki, semmi vagyok.

A szeretet, testvér, türelmes, jóságos,
 nem féltékeny, szerény, barátságos,
 Mindent eltűr, elhisz, másnak javát nézi,
 Szeretetet, testvér, a gonosz nem érti.

A szeretet, testvér, el nem múlik soha.
 Ez az igaz életünknek útja,
 Ezen járva nyerhetsz földön, égen mindent,
 Aki szeret, testvér, ismeri az Istent.

Jó Atyám, Istnem

Dallam: Udvarom, udvarom, szép ketek... (Erdélyi változat)

Jó Atyám, Istenem,
 Szerető Mesterem,
 Istennek szent Lelke,
 Imádlak örökre.

Vezess az utamon,
 Emelj, ha elbukom,
 Szentelj meg, hadd legyek

Méltó a nevedhez.

Magadat adod át,
Folytassam a munkád,
Amit Te elkezdted,
Ember miért lettél.

Gyermeknek fogadtál,
Minden jót megadtál,
Legyek most képmásod,
Aki másokhoz hoz.

Erre teremtettél,
Képessé Te tettél,
Legyek hű Tehozzád
A szeretetedben.

Lassan

Jó A - tyám, Is - te - nem, Sze - re - tő Mes - ti - em,
Is - ten - nek szent Lelke I - mád - lak, ő - rök - re.

Ne félj, nem hagylak el soha

Dallam: Este van már, késő este...

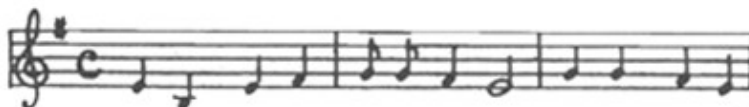
Ne félj, nem hagylak el soha,
Neved a szívembe rótam,
Körül veszlek szeretettel,
Elborítlak kegyelemmel.

Minden percben veled vagyok,
Az utadon veled járok,

Jóban-rosszban jó barátod,
Tőled soha el nem válok.

Emberré is érted lettem,
Máriától megszülettem,
Érted éltem, érted haltam,
Dicsőségem érted kaptam.

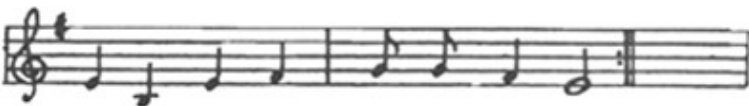
Testem, vérem adom neked,
Hogy lehessen egyé veled,
Mindörökké földön, égben,
Az Atyával is egységben.

Ne félj, nem hagy - lak el so - ha, Ne - ved a szí-

vem-be ró - tam, Kö- rül vesz - lek sze - re - tet - tel,

El - bo - rít - lak ke - gye - lem - mel.

CSERKÉSZÉLET

Szerettkör

Pislogó tűz rőt fényében
Állunk, kéz a kézben
S dúdoljuk, hogy Isten
Tudja mikor látunk megint ilyent.

Fogd meg testvér,
markold meg a kezem

Erősen.
 Érezzem kemény ifjú izmaid
 Játékán,
 Véred lüktető ritmusán
 Szíved ütemét.

Mert a tűznek vége,
 S holnap zárjuk a tábort.
 Az álomnak vége,
 S hónap újra járjuk a várost
 És por lesz, benzinbűz,
 Szürkeség, nyomor,
 S a hétköznapiok
 Lusta ritmusa
 Lelkünkben a Törvényt.
 Az Álmod, a Hitet kioldhatja.

Fogd meg Testvér,
 Markold meg a kezem
 Most, míg még együtt állunk,
 Szorítsd meg erősen,
 Hogy véred forró ritmusa
 Szívembe égesse örökre
 A Törvényt, az Álmod,
 Hogy meg ne törjem
 Mi köztünk van, a Hitet,
 Mindörökre.

1978

Búcsútábortűz

Tisza partján lobog a láng,
 A tábor utolsó tűzének lángja.
 Vén fűzek alatt, sátrak között
 Még a nóta, még a móka járja.

De a tűz bűvös körén kívül
 Titokkal teljes az éj —
 Hallod, Testvér?

A Tisza locsogó hulláma
 A múlttól fecseg,
 Törökről, tatárról,
 Honfoglaló csatáról,
 A Sírról, amelyet örvény rejteget
 S melynek *ásóit* is takarja ...

A szívünkben a jövő sejtet
 Holmályos képeket,
 S biztos csak az,
 Hogy sohasem ülünk így egybe már,
 Mert Téged, Testvér
 Más város,
 más otthon,
 más jövő vár
 Mint engemet.

Nézd, lohad a tűz,
 Lángja már nem csap az égre,
 Rőt parazsa hunyorog,
 Nemsokára vége
 A gyönyörű álomnak,
 S holnapra mi marad?
 A hajnal hideg fénye
 Lelkedben is csak
 A kiábrándulás szürke hamuját
 Látja majd?

Vagy viszed —
 vagy visszük
 Az izzó parazsat,
 Az Ideált,
 A Törvényt,
 A Szeretet melegét,
 A Szolgálat lelkét,

Hogy zsarátnokként
 Szerne a világban
 Apró lángokat gyűjtsunk,
 Fény-adót, ahol úr a sötét,
 A gyűlölet, a közöny hidegét
 Szeretetté hevítő testvér-tüzeket?

Gyere, alakítsuk meg
 A szeretet körét,
 Add a kezed, fogd meg az övét,
 Szorosán, keményen,
 S a búcsú könnyén át
 Nézd a tűz parazsát,
 Lásd meg benne a szívemet
 És én a tiedet.
 Ne gondold, hogy vége,
 De tudd, hogy a világ reménye,
 A holnapnak fénye,
 Váll a vállhoz,
 Kéz a kézben,
 Együtt
 Mi vagyunk!

Tiszaörvény, 1993 július 12.

Fény a sötétben

Botorkálunk a sötétben.
 Az erdő sűrűjében
 Nem világít csillag, se holdfény.
 Tövis karcot, buktat a gyökér.
 A sárból vigyorogva emeli fejét

Az örökös "miért?"
 Mint csontot a vénség,
 Úgy fárasztja a lelket a kétség.
 És nehéz menni,
 Nehéz a sötétben egyedül lenni.
 Nem látom a hátát ki megy előttem,
 Nem hallom léptét, ki jön mögöttem;
 Egyedül vagyok a sötét erdő közepén,
 Mint nyíló virág a járda kövén
 Míg el nem tapossák.

Tisztás.
 Érzem a sötétben mozgó többi testet,
 Mint megannyi kóborló lelket
 Egymástól elzárva,
 A sötétség fátyolába bújva.

S a sötétben egy gyertya gyullad.
 Árva kis fény, szinte fullad
 A sötétben.
 Köréje egy kéz kuporog,
 Óvja, védi,
 A széltől félti,
 Óvatosan felém hajtja,
 S a fényét velem megosztja.

Ahogy a láng tovább terjed,
 Körülöttünk megváltozik a világ,
 Ami sötét volt, megtelt fénnel,
 És szégyenkezve somfordál az éjjel.

Állunk váll váll mellett a ragyogásban
 És nem élek már magányban,
 Mert itt állsz velem Testvér,
 Szavadat adtad szavamért,
 S a sok gyertyalángban ott ragyog,

Mint égen a fényes csillagok,
 A Törvény tíz lángja,
 S táborkeresztünk öt gyertyája,
 Szemed csillogása,
 Lelked akarása,
 Hogy nem leszünk árulók soha.

2004 augusztus

Az öreg

A nyakkendő zöldje már megfakult,
 Színét vesztette a Hungária,
 A sípom nem szól, bedugult,
 Bicskámát meg rozsdá rágja.

„Nyugdíjas”, legyint sok tucat-ember,
 Kiket csak pénz, termelés érdekel
 Nekik nem vagyok, csak teher,
 Ki végzett már az élettel.

Kezem resztket, ha három ujjat emel
 Törvény-idéző, imádságos,
 Testvéri tisztelettel,

Karomon hordom még az aranyat,
 A sávot, mely oly sok év után is
 Még vezetőnek mutogat,
 S nyakamon az NLÁt is.

Nyakamon a gyűrű, a faragott,
 Régi ígéretre emlékeztet,
 Mely határidőt nem adott,

És elkötelezett egy életet.

2009

Zuhogó eső, sütő nap

Zuhogó eső.
 A nap, mely égetett a héten
 Elbújt.

Fekete felhők sűrű függönye
 Vonul dübörögve az égen,
 Takarva minden szépet,
 mindent, ami kéken
 Hirdette ami szép, ami vigasztaló,
 Erőtadó,
 Mintha Isten országát akarná
 Gyászlepellel takarni,
 S amitől nehéz munka, nyolc napi
 Kinlódás, tanulás, fáradtság válna
 Kalanddá.

De kint, csattogó tetőlemez alatt,
 Becsapódó esőben ázva,
 Készülnek, tanulnak vizsgára
 Hisz a tábor végét járja,
 S mint iskolában, itt is vár a számadás.
 De itt-ott feltör a kacagás.
 Hiányzik a rettegés, nem rémit a bukás,
 Mintha csak örülnének annak,
 Hogy végre majd mennyi mindent megmutathatnak.

...

Kint elállt az eső.
 Felszakadt a felhők fekete fátyola,
 Kitört a Nap első, győzelmes sugara,
 Megmutatva,
 Hogy igaz a költő szava,
 "Vonuló felhők felett mindig kék az ég".

Tanítja, hogy nem számít a pillanat,
 Reményünk legyen a jövőn
 Amit nem láthatunk a most sötét fátyla alatt,
 De ott van, fénylőn
 A jövőben, mit építünk reménykedően, boldogan,
 S holnap megtudjuk biztosan,
 Hogy átadhatjuk kezükbe a jövőt

Mire készítettük a sok Őt,
Ki vezetője lesz az őrnek,
Építője a szebb, jobb növőnek.

2012 augusztus 10

Lányok és fiúk

"Ezek a mai fiatalok!"
Ez, amit napról napra hallok
Bölcs aranykorúaktól, kik kritikusok,
A felnőttektől, akik a társadalom
Vezetéséért felelősek,
És omlanak a vélelmények:
"A jövőt elképzelni sem tudom,
Ezek lesznek a vezérek,
Akik semmivel sem törődnek?"
"Nézzétek csak, nem érdekli, csak a játék,
A szórakozás, a zene mely csak lárma
És az erkölcstelenség, ami máma
Az egész világot bejárja!"

Csodálatos látvány:
Sűrű erdő árnyán
Szól az ének, játék járja
Jó kedv, mintha öröm várna,
Pedig felelősség, komoly munka,
Nem könnyelmű móka
Amiért dolgozik, tanul,
Amire készül a fiatal gárda.

Sátorban hál a legény és a lány,
Rét szélén az egyik,
Másik a domb hátán,
A napot pihenik, a jövőt remélik,

Saját világában álmodik mind,
Viszi az álom, gyorsan repít
Gondolatot, reményt, képzeletet,
Amint ő veszi át a jövőt
A csoport gyereket,
Fiúkat a fiú, a lány lányokat,
Az őrsöt, melyből majd ő farag
A jövőnek anyát, apát, hősokeket, tudósokat,
Emberebb embert, magyarabb magyarokat.
Ő lesz a vezér, a felelős vezéralak,
Aki jobb emberfajtát add majd a világnak
Szébbé, jobbá faragva saját példájával
Mert ő erre készül akarata teljes hatalmával.

Aranykorú bölcsek, felelős vezetők,
Ébredjetek, lássátok ti felnőtt
Kritikusok,
Gyertek ide, nézzétek a jövőt,
Lássátok a jót és szépet,
A fiatal erőt,
Ami a liliom jele alatt
A szébbért, a jóért áldozza életét,
Lássátok meg a magyar cserkész vezetőt.

2013. augusztus 6

Egy lapátnyi rött zsarátnok.
Széle halott, fekete már
Mint károgó, csúf vészmadár.
Ide vezet csak utatok?

Göröngyös út volt, tikkasztó,
Nehéz munka. Ködös remény
Adott erőt, ha a kemény
Munka úgy tűnt, túl fárasztó.

Most itt állsz, az útnak vége,
Holnap már a megszokottság,
A mindennapos szolgaság
Vár, nem, mint itt, a munkás béke.

Szólt a parancs: Sorakozó!
S ugrottál, mint ujonc gyerek,
Mozdultál, ha hívtak jelek
Virgoncan mozdított a szó.

Gyerek voltál, boldog gyerek,
Mert új csodát ígért az út,
Békés jövőt, nem háborút,
Hol a békés is hős lehet.

S az ösvénynek most itt a vége,
S nem vár más, mint rött hamú.
Bús vég ez, üres, szomorú
Szép álomnak ha ez a vége.

Tíz napos utadnak bizony vége,
S az álom vége ébredés
Tiéd a döntés felelőssége,
Mi várjon, munka vagy ernyedés?

Az ösvény, mit jártál, ide vezet,
Tanított

Tapasztalatot adott,
S ha munkájából jó született,
Megtalálod az utat, mely innen vezet,
Hogy új világot építeni kezdj,
Kezed alól új nemzedéket nevelj,
Szebbet, jobbat,
Mely emberebb, magyarabb,
Mint a mienk
Mely szeretni, szolgálni tud és akar
És téged vall majd nevelő apjának,
Aki az ösvényen túl jutott
És a nagy országút kövén
Egy szebb jövő útján vezetett.

2013 augusztus 11

Hoch soll Er leben

Hoch soll Er leben,
 Und in den Himmel shweben,
 Wenn, nach hundert fünfzig Jahren
 Die verbracht in Gnaden
 Vierzehn hübsche Engel
 Mit blondes Haar und sanfte Flügel
 Ihm wie blauen Tabackrauch
 Von den Leben einfach weghaucht.

Drifting wood

Drifting wood, far out in the ocean,
 A floating corpse, lone and broken.
 The waves drop it and lift it high,
 It's locked between the water and the sky.

Once, long ago it was a mighty tree,
 Standing on the peak strong and free,
 Embracing thousand warm little nests,
 And shadowing many a wanderer's cool rests.

One day, when the tree died
 Fallen by the axe, falling with a sigh,
 With tools and dreams a sculptor came
 Calling in the dead tree a new life to awake.

And when the tools released the wood,
 The dreams took shape, the dreams got true,
 And came the sick, the weak, the cursed
 To find peace and strength in its beauty immersed.

It's shapeless now and rotten,

Fighting alone the merciless ocean,
 Fighting the fate, the call of the depths
 To give up and surrender to peace in death.

But deep inside there is still a sparkle
 Of life and hope to win the struggle
 And find a friendly shore to die
 Or grow new roots once again to try.

The waves drop it and lift it high,
 Locked between the water and the sky
 My soul you're, lone and broken
 The drifting wood far out in the ocean.

1958

Song of a wanderer

When I arrived no trumpets blared
 But a strong and soft hand was there to catch me.
 Nobody noticed, but those who cared
 And the official who was there to greet me.

Bread was scarce and even bitter,
 Sweetened by a word, a smile, a touch,
 Tears were there and often laughter
 And then it didn't hurt so much.

And life went on and roses bloomed
 And winter's snows were white,
 The Sun came out to break the doom
 And show horizons wide.

I took the dare and jumped right in
 Renewing life's old songs,
 I left the home that closed me in
 And went to unknown shores.

Dal capo al fine.

1998